

PERIÒDICH POLÍTICH VERMELL

—VENTA: 30 exemplars, i posseta. Un número, 3 cèntims.—Surt a dim les divendres ab tota regularitat.—SUSCRIPCIÓ: Espanya, i posseta trimestre; Estranger, 1.—

UN ENMATZINAMENT

—Teniu aquesta beguda
que per vos vaig fabricar;
(y que si no t'espavilas
no podràs pahirla may).

FESTA LLIBERAL.

Com ja diguerem en nostre darrer número, dissapte passat tingué lloch a Caldas de Montbui la manifestació i festa cívica commemorant lo XIV aniversari de la defensa d'aquella vila contra totes las faccions de Catalunya lo any 1873.

A las cinch de la tarde se posà en marxa la comitiva, anant desde la plassa de la Constitució al cementiri ahont reposan los que en aquella jornada moriren en defensa de la Llibertat.

Al davant anava un cotxe fúnebre tirat per dos cavalls negres. En aquest cotxe s'hi ostentava un túmul, al voltant del qual anavan col·locades diferents coronas ab inscripcions alusives y un magnífich escut en la part més vistosa. Las coronas eran del Ajuntament, del Comité lliberal, dels possibilistas, dels progressistas y dels federals, y l'escut d'alguns ex-jefes y oficials dels batallons de Guías de la Diputació, als quals pertencien tots los que moriren en defensa de Caldas.

La comitiva portà lo següent ordre de marxa: Derrera, del cotxe fúnebre anava una orquesta de la vila, y darrera d'ella l'Ajuntament, al que seguían los que havian pertenescut als batallons de Guías de la Diputació, y casi tota la població de Caldas darrera, abundantísim no poch las donas, a pesar de que per arribar al cementiri era precis passar prop de mitja hora de sol pujant y baixant aquells mateixos turons que cotize any ençera s'havien vist cuberts per tota la carlinalla catalana.

Arribats a la necrópolis calderina, y escampada la numerosa concurrencia pels voltants de la tomba d'aquells valents, prengué la paraula lo ciutadà B. Lostau pronunciant un notable discurs en record del fet que commemorava, y fent vots pera que prompte se reintegrés a la nació en sa soberania, tornant al estat de cosas en que s'estava veya catorze anys. Dedicà també un recort a D. Serafi Assensi Vega, lo jefe que fou de la columna que salvà a Caldas, avuy emigrat mentres tants carlins cobran del pressupost, inclús lo cabecilla Miret, jefe de las partidas que atacaren a Caldas l'any 73.

Parlà luego un representant del partit progressista, tornà a parlar lo Sr. Lostau en nom del Ajuntament, que li encargà de donar las gracias a tots los presents, y seguidament parlà un delegat de La Tramontana, ex-oficial a la vegada dels Guías de la Diputació, havant son petit discurs contra l'absolutisme y contra tots los que a la sombra de la religió no fan altra cosa que cubrir la infamia de sos vicis.

Parlà luego un fill de Caldas, dihent pocas pero fortas paraulas, y la manifestació tornà a la vila quan lo sol s'amagava darrera la montanya del Farell.

De retorn la comitiva a la plassa de la Constitució, pujaren a la Casa de la vila l'Ajuntament y ls ex-Guías de la Diputació, y sortint a la gran balconada que dona a la plassa, que estava guarnida ab domassos vermells, l'alcalde donà las gracias als manifestants per no oblidar may l'aniversari de la victoria que l'poble de Caldas obtingué contra ls carlins, y s'isolgué la manifestació als acorts del himne de Riego, que tocava la música baix a la plassa.

Un banquet donat després a casa en Garau als Guías de la Diputació, ahont tothom brinda en sentit lliberal avançat, y una reunió al vespre en lo café del Sigle, ahont també s'parlà en loansa de la Llibertat, tancaren la festa del dissapte, deixant igual en los calderins que en los forasters grat recort de la commemoració del XIV aniversari de la defensa de Caldas, com presagi de que si venen temps que pera enderrocar tiranias se necessiti del esforç de aquella vila, no faltaran pits valents que oposar a las balas enemigas, com no faltaren los dias 29 y 30 de Juliol de 1873.

UN MAL ESPERIT

No s'tracta pas de cap dels mals esperits ab que l'*Romans de Sant Martí* s'guanyava la vida treyentlos del cos dels babaus que a sa casa acudían a buydar la butxaca y a omplir lo cervell de vent.

L'esperit de que aném a parlar, encare que mal, no esvels que s'prestan a la engallinada de las oracions y gemechs pera ferlos sortir del os. En fi, de lo que aném a ocuparnos es del

mal esperit d'Alemania. Y consti, senyor fiscal, que no aludeixo a ningú dels que pujen y baixan los grahons del trono per motiu de las feynas del onci, que ja se jo que per aquí l'terreno es rellicós, y ahont menos podria pensarmho saltaria vostre a salvar l'ordre ab la denuncia n.º 37,591 ab que tan sovint nos favoreix. Res d'aixó. Ni tan síguera aludeixo a n' en Bismarck parlant del mal esperit d'Alemania. (Ja veu si ho faig ab cordura!)

Avuy se tracta d'un altre esperit dolent del alcohol de patata y d'excrencias de tota mena ab que la industria alemana tracta d'emmatzinar a tot lo mon, pera que ells se puguin quedar sols a explotarlo.

La informació oberta a Fransa proba que un sens nombre d'enfermetats, y especialment la de bojeria, provenian de l'us dels alcoholes alemanys en las begudas espirituosas. Que l'comers no se entranys ni a Fransa, ni a Espanya, ni en lloch, es cosa ja oblidada de massa sapiguada. Al comerciant de vins, a l'industrial de fer potinerias a las begudas espirituosas, lo té sense cuidatlo que rebentí mitja humanitat, ab tal de que ell fassi lo que se'n diu un bon negoci. Y resulta que com los alcoholes d'Alemania se venen molt barats, perque son fets de qualsevol porqueria, no gastan més que alcoholes d'aquestos pera barrejar al vi y fer licors y aguardents, suplint al bon esperit de vi espanyol y arruinant aquesta industria.

La serracina a Espanya contra l'mal esperit d'Alemania ha comensat a Madrit, ahont de varios análisis fets en las begudas de las tabernas d'aquella vila ha resultat que casi tots los aguardents y gran part de vins y licors posats a la venta publica eran contraris a la salut per contenir esperits alemanys.

Aixada ja la llebra, toca ara veure si podrà entornarsen al cau.

Generalment, no s'troba altre remey a la qüestió que pujar los drets d'entrada dels alcoholes d'industria, y no falta qui demana que s'estanquin tots los alcoholes y s'venguin per compte del govern. Tant en un com en altre cas, trobem nosaltres que s'faria un gran bunyol pujantse exorbitantment los drets de qualsevol article d'abundant consum, no s'fa altra cosa que afavorir lo contrabando del mateix, que aviat se fa en gran escala, essent llavors mes adulterat que may. Y no t'lich res en cas d'estancarse aquest article, puig ademés de subsistir en major escala las circumstancias de contrabando y adulteració, ja se sab que desgraciada la cosa en que fica basa l'Estat, que sempre malmet tot lo que toca.

Aquestas idees responen a la mania de no saber resoldre res pel criteri de la llibertat y la rutina de voler casi tothom que ls governs se ls cuydin fins de descordarlos las calsas.

Si ls alcoholes industrials son perjudicials a la salut publica barrejats en las begudas, en cambi son utilissims per altres industrias, com pera cremar y per tots aquells usos que no tenen d'anar a parar dintre l'cos de la persona. No hi ha, donchs, rahó, de que s'perjudiqui a uns pels abusos que han comes altres.

Que s'persegueixi enhorabona, com a adulterador d'aliments, a qui barreji lo que no deu barrejar-se en las begudas destinadas al públich consum, mes que s' deixi en pau a qui pugui aplicarlos en tot alló que no perjudiqui a un tercer.

Mes, ay! es tan comú a Espanya aplicar la ley als xichs mentres tots los grossos saltan per demunt d'ella, que tent aixó sols veuriam multat algun taberner, y encara dels de poca categoria y empenyo, mentres que ls grans comerciants y acaudalats cullitlers farien tot lo que tinguessin per convenient sens lo més petit contratemps, aumentant fabulosament sas fortunas a costa de la salut del infelís consumidor.

Saben de la única manera que tenen remey tots aquestos mals? Fent bogada neta.

Un gran daltabaix que portes un cambi radical en l'ordre polítich, administratiu y economic de la nació, es lo únich que pot curar aquestos mals, contra ls quals inútilment clamarà la opinion publica mentres hi hagin governs supeditats a influencias extrangeras, a pressions personals y politicas y a compromisos de tota mena, que lan que la pretinguda bona administració d'un país siga constantment la burla mes sangrenta que s'tira en cara als pobles civilisats.

CARTAS DE FORA

Sarría, 1.º d'Agost 1887.

Sr. Director de La Tramontana.

Estimat amic! Sepigat es que en totes los collegis dirigits per gent de sotana y soldau, succeheixen escenas que ofenen los sentiments de las personas de bon cor y de ideas luminosas. Y en los Tallers Salesians del vèhi poble de Sarría s'hi veuen retratadas aqueixas escenas, que son la vergonya de la nostra societat democrata.

Figuris, amic! director, que aquests Tallers están dirigits per uns quants expatriats jesuitas, purria de altres nacions més civilizadas perque saben coneixe lo que las hi pot fer mal! que venen a ter niu en lo seno de nostra hospitalaria Catalunya, y sols sembran la mala sahó en lo sol de nostra estimada patria.

Cada noy que hi va, paga una mensualitat pera esser instruit, y aprende una carrera ó una industria; donchs bé! aquesta gent los hi fan aprendre lo que a n'ells los hi convé, no pel profit dels noys, sino d'ells mateixos. Després de ferlos treballar en bé dels tallers y cobrar las mensualitats de sas respectivas casas y algun que altre regaliet de la mateixa procedencia, encara los tractan de una manera escandalosa, escatimantlos lo menjar fins al punt de ferlos passar sense tot un dia, com a escusa de castich, y maltractantlos sovint ab *extraordinarissimas* pallissas, blavejantlos de valent y botefejantlos de cobart; perque cobart es l'home que pega a una pobre criatura, indefensa, com esta allá dins, de pare y mare; allá dins, especie d'inquisició vergonyosa y oprubi fins del tros de terra que ocupa, y niu d'escenas brutas del tot y carlinassas de debó.

Del tracte que s' dona en los Tallers Salesians als pobres noys, tindria de posarhi esmens don Jaume, tinguent present que si en lloch d'haber seguit la carrera eclesiastica se hagués casat y tingut fills, per cap diner hauria volgut veure y comportar que se ls maltractés.

Que s'posin aquets Torquemadas petits per un moment al puesto dels verdaders y legals pares de familia, y veuran si deu fer bon efecte veures a un noy ple de verdanchs, fets per las piadosas correccions... pero qué es lo que dich! no s'poden fe'l pensament de pares de familia, perque may han conegut l'amor poètic y social, sino l'brutal y jesuítich.

Després de treure l'uch de las pobres criaturas, fentlas treballar com negres tora de casa, embutxacant les dines de las caritats que aqueillas produheixen, encara las matan a cops, donantlos hi uns menjars indecents, y aixó quan menjan! perque ab l'escusa de la penitencia se estalvan la teca, fentlos anar al llit sense sopar, no dantlos hi emosmar, y fins devogadas, per completar las vint y quatre horas, no menjant més que de dinar a l'altre dia.

Vaja, senyor bisbe: posi un correctiu a tanta poca vergonya y malvats instints! que no recorda las paraulas escrites en l'Evangeli y pronunciadas per Deu que deya: — *Deixeu que ab mi vinguin totes las criaturas, qu'ellias han guanyat lo regne del cell.*— Donchs, per que no fa entendre als pares Salesians las paraulas de Jesucrist, y no ls hi recorda que ells ne son representants?

Si no s'posa remey a n'aquest mal pitjor que la filoxera) posarem de relleu altres cosas que callém per prudència y per no ofendre a la moral, y cregui, amic! Director, que l'públich quedarà enterrat de las tramovias, indecencias y mals obrars que s'cometen allí dins los Tallers, apoyats per una collada de clatells plens de llana y butxacas plenas de diners, que bastant mal emplets estan.

Are, amic! Director, fassi los comentaris que cregui convenientis, si aixís li sembla, y disposi de son company.

JOAQUIM AVNÉ R.

Reus 28 Juliol de 1887.

Molt Sr. meu: Com veig que l'periódich que tan dignament dirigeix es bastant amic de parlar clar, ningú mes a propòsit que vostre per dir la veritat neta y pelada.

Suposo haurà llegit lo telégrama que va dirigir la Cambra de Comers d'aquesta al senyor Moret, fentli veure los perjudicis que irrogaria l'augment de drets dels alcoholes extrangeres;

que li sembla aquest contrast? Barcelona, y casi be's pot dir tot Catalunya, tots demanen lo contrari; i sab per que a Reus demanen tot això? es molt fàcil de comprendre: lo president de la Cambra de Comers Sr. Abelló a Tallia pedra, es un comerciant de vins dels més importants de la provincia, y a més, si no m'han mal informat, es comissionista d'alcohol, cosa que casi assegura baix los arguments emplots en la Cambra fent veure qu'era una nombrosa reunió de collitlers, sent aixís que no eran més que la Junta. Y d'això en diuen protectio-nistas Mesquins, explotadors; per això van crear la Cambra de Comers: Si ha de servir per aquestes milloras, es preferible que la anul·li aquesta Cambra, puig tota la junta no ha fet més que 'l plan del president y 'l secretari (que també es comerciant de vins quan són persona per la majoria, per lo tractat de Comers ab França van moure una polvoreda en contra, y ara surten ab aquest ciri tremat. En fi, ja crech hauré dit prou pera fe comprendre que en benefici de un ó dos resulta un gran perjudici per la immensa majoria.

Recomanantli la inserció, se ofereix de vostè afectuosissim

MORREN VIELLELLA

23

Tarragona 20 Juliol de 1887

Molt Sr. meu: No puch menos que relatarli un fet que recentment ha ocorregut en aquesta ciutat, y que patencia una vegada més las idees obstructionistas y retrògradas de la gent de sotana.

L'ajuntament d'aquesta ciutat, junt ab todas las societats y 'ls habitants en massa, tractaren d'acudir al Govern en demanda de la concessió d'una fabrica de tabacos en Tarragona, a qual objecte, se va redactar una sentida exposició, en la que hi figuran las firmas de las personas més caracterizadas y de tot lo vehinat en pes; pero quan la comissió suplicá al arquebisbe que hi estampes la seva, se negá resoltament, alegant la escusa tonta y ridicula de que la fabrica de tabacos era un foco de corrupció y que jamay podia autorisar ab la seva firma la perdicció de las ánimas. Digue, además, y aixó es lo colmo de la insensates y intransigencia, que no posaria jamay la seva firma al costat de ciertas personas y societats publicament reconegudas com a lliure pensadoras.

Deixo al bon criteri dels lleïdors de aqueix setmanari los comentaris que cregin convenient, y al bon cuidat de nostre incomparable atquebisbe de que no s'aparti de la senda Anonosa y santa en que s'ha col·locat, y procuri que si alguna vegada la miseria treu de tino als morigerats habitants de Tarragona y li exigeixen un tros de pa, los hi dongui graciosament molt millor que las benediccions que propina, que al fi y al cap no omplan la panxa, puig podria ben succehir que recordantse de sa negativa, li passés algun tracás que li dongués poch gust.

Tot té lo seu terme en aquest mon y tothom se recorda de las cosas, maijorment quan afectan a qüestions de tanta trascendencia.

Segons se diu, gracias de ferli una escalfotada en acció de gracia a son paternal amor als habitants de Tarragona, ja que ab tant de zel é interes procura estorbálosli un medi de prosperar.

Poch son los escallots al devant d'idea tan colosal; algo més contundent merceiria.

Disposi de son afectuosissim S. S.

Lo Corresponsal

assegurarme que avuy com abans está disposat a continuar la més decidida campanya contra aqueix corra-begres que amparats en la cara de Deu, no fan más que començar dibuixant que rebuixan y embrollan tant a 'l nostre Deu, com bruta deixan una cort quan hi ha tancat a dins una dotzena de porchs.

En quant a la satisfacció del sempre Pau, va dirme lo meu oncle—Diria que estigui tranquil, que així lo es crech d'aquells que tenen la consciencia ab examples, tant lo se deriva set anys, i per d'illa lo mateix se sentia que la parla ab calar ab tres botzans. Lluny, nevay y campanar, com que 'le hi diguessin Lluny, lo que fessicran es satisfer sos capritjos y qui rebuix que p'meigui.

He sentit dir, y casi crech que es cert, que en Pauhan se crida a los veus d'aquest poble que si comó se li dire que está diluents en massa, que el Gu haia diluente que ell lo veu'era l'autor de las noticias publicadas per La Tramontana. Aquest veu', segons diuen, va posarse fer una berra y crisi del sempre Pau que li digués el nom del que no havia dit pera portarli als tribunals, pero lo nostre Pau, segons diuen, se fagué d'espallir abans que no podia dirho, porque eran cosas de confesión, y aixó fagué profesar crack, senyor Director, que tindríam: terra saltada ab en Pau y sus proclama feli veurem la seva. Lo veig preguntat al oncle Gil, lo que hi havia de cert ab la tal confesión, y va dirme, que tot era una pura farsa inventada per en Pau, y que la persona a qui ell crida, no havia mar, fins la poche dia, parlat ab mon oncle d'aquest assumpte, y que es aixó solament que el contrari, puch dirli solament que fetra a la mentar, pero no diré que es un impostador, encara que aquest ho tin un servei restor.

Qui ha mogut molt estrany ab la dita folla ha sigut lo Carlista: 'Polbrat! Aquells a que es llietima que 'l veu' oncle Gil no las hi hagués cantadas més claros (com ho faré jo). Perque, tant, pero diré així lo jo de cap Almirall no es veu. Vostre senyor Director, no sach en que consistia lo obrenar li d'li y Donchs mori se espantaren un quant y van a mitja hora del poble about hi ho lo tal, y per cert molt gran y l'almassó, y alguna vegada hi ha por que s'hi promes la llibertat, si lo ha alguna nova obrenada si lo deman las manes als altres, de donchs una berra. lo me diré si la Carlista li que donar, pero que hi va anar ab alguns tones, al que es cert.

En quant a la instrucció que reben las alumnas de la Carlista, wch del mateix mode de pensar del mateix oncle Gil, y per lo tant encara més especialment a la Junta local de Primos Encarnadas, que no desolay no moment un assumpte de tanta importancia, producent que no hi hay privilegi de distinción ab las alumnas: aixó algun riuas com pobles, puig que tant just spual las unes com las altres a que se las obrenay com es de l'ley y rali.

Araho, senyor Director, prometent ferli una encuesta para ocuparme basant a en Pau y la Carlista y alguna altra que crech que val la pena que tornen lo sentí.

Si puch lo meu oncle Gil, digués que entre lo seus parents y parentas hi hi alguna que no lo dia están entre comars d'en Pau, entant li que es a lo que no es: lo meu oncle sach per qui parlo y per que.

Seny més per avuy, digués de sos amich y alts, servido.—Lo corresponsal, Glet.

Felicitat al alcalde de Carme per sa propaganda anti-lerical.

Nos escriuen de Tarrasa que trobantse uns obrers present la fresca cap al terr sota 'ls arbres de la Rambla, s'hi presentaren uns municipals ó polissons a ferlos fugir a cops de sabres a la veu de: Fora brasses!

Aixó fou per motiu de trobarse en aquella ciutat D. Jaume, bisbe de Barcelona, y tindre de passar ab molta cerimonia per aquell punt abont prenia la fresca 'ls obrers.

Si 'l nostre mitrat provoqués per tot aquestes benediccions de cipayo, no 'l dich tinya quin badoch.

Aviat la visita bisbesca fora senyal de rebombori piyor que un augment de drets de consums.

L'acte de la inscripció en lo registre civil de una criatura apadrinada per la Societat de Lliure-pensadors de Reus, va provocar en aquesta adelantada ciutat un verdader acontecimiento.

Després d'anar una numerosa comitiva al acte de la inscripció se celebrá un modest refrech y una sessió de propaganda, abundant en tot las donas.

Antimo, ganats, que vosaltres sou dels que més aixequiu a Espanya la bandera del progrès!

Continúan los nequits del orden públic.

Allá va un quadret que pinta al viu com anava la profaned per dintre uns d'aquestas ultimas nits en la capital de la monarquia:

Estacionen en los cuarteles, ministros de elevada graduación; los millos de artillería, con los adelantos puestas, preparados para su marcha; los salones de puestas en batería, las guardias de prevención en pel, los soldados vestidos y con el contra-ó puesto, los musicistas, a rabil de un carro por compañía, distribuidos, las puertas de los polvoreros con las llaves puestas, la Guardia civil concentrada; le do orden público en las prevenciones y los tropas de los batallones inmediatos con orden y apertrechamiento de dispuestos a venir a Madrid al primer ataque.

Uno felió más esto tener preparados las cañonías, el material sanitario y los hospitales de sangre, para que no creyésemos en viapera de una tremenda batalla.

Para res va Galtarbi pera demostrar que la por la perdre moltes vegades lo sentit comú.

Varios socialistas compañeros y amichs del senyor Lluñes han inquietat a nostre director la idea de la conveniencia de publicarse íntegrament sus discursos pronunciados en la discusión sobre 'l socialisme en 'l Ateneu Barcelonés, ja que aquella focta-corporació ha procurat treure demunt lo pes de continuar discutint lo que no entenia.

Lo Sr. Lluñes ha contestat que no tindría inconvenient en sa publicació, sempre que resultessen probabilidades de cubrir gastos, ja que aquellos discursos formarían un bastant abultat tomes, y ello no té quartos per tal empresa.

Baix aquest punt de vista, las corporacions obreras y rotos los individuos que 'l vulguin interessar en la publicación dels citats discursos, poden fer present en nostra Administració, per escrit ó de paravul, lo número d' exemplars que 'n perdrien en cas de publicarse, pero calcular si 'ta ó no possible sa publicació.

Lo preu variaría de dos a quatre rals, segons la importancia del número d' exemplars que previamente se demansessin.

D'ensa de nostre derrer número no havém adquirí novax noticias de com está lo Romanos de Sant Martí en la ensopegada que li havem fet rebre en sa engallinadors industria.

Lo que si havém adquirí son nous datos sobre sa vida y milagres, que no reservem publicar en cas que vulguí ficarse a voler treure mals esperis.

Nosaltres per ell si que serém un mal esperit contra 'l qual no li hauran valgut Cristos ni oracions.

L'Ateneu Barcelonés s'ha acabat de lluhir en la discusión del socialisme.

Després de casi olegar la discusión 'l curs passat, prometem en lo próxim continuar discutint lo mateix tema, ara resulta que la Secció de Ciencias Políticas y Morals ha acordat no continuar la discusión del socialisme, senyalant pel próxim curs un tema sobre Lo Regionalisme.

Lo Sr. Fiscal ja ha calificat nostra penúltima denuncia, y demana pel Sr. Lluñes tres anys, set mesos y crech que algun día de preso y multa de set centas cinquantas pesetas, costas, etc., etc.

Av, Sr. Fiscal! Cregué que si 'n donguessin aqueix diners que vostè demana per mi, li regalava tot lo restant de la petició aludida, assegurantli que d'aquest modo no 'm sabrían greu las denuncias.

Y que no 'n estaria poch de contents tots los meus inglenos!

Que aquí, parlant en secret entre voste y jo, li puch assegurar que casi son tant numerosos y 'm donan tantas tragerias com las innumerables denuncias ab que s'heu alaverida La Tramontana.

Diuen de Madrid que molts joves se fan conservadors!

Ambiciosos!

L'afany de pescar una senyoreta ab bon dot informa sos actes politichs.

L'alcalde de Carme ha publicat un bandó en lo qual s'hi troba un article que diu que 'ls que enrahonin dintre la iglesia serán multats.

Apa, teigresos, en sent a cal Deu teniu de semblar sants de fusta.

No troban que perx evitar lo perill d'una multa, res millor que no entrar may en cap coral místich!

Si tots los mals fossin tan fàcils de curar com aquest, no tindríam de patir gayre.

Se Director de La TRAMONTANA.

Sant Llorenç d'Hortons, 4 Agost de 1887.

Molt senyor meu: He rebut la de vostè demanantme si valdria lo Corresponsal del seu periodich en aquest poble y com lo tindrí gran cosa que fer, li accepto la oferta, y com a tal aquí van quatre noticias de las que per aquí corren.

He tingut ocasió de veure una folla escrita en catalá y ab 'l epigrafe de Lluny obrenada, que 'l lulla en la inscripció que feu lo meu oncle Gil, de lo que havia publicat en La Tramontana; pero voste Sr. Director no pot ferme una idea exacta de lo satisfet que ha quedat lo sempre Pau ab la publicació d'aquella folla, dihent:—Ha nevay, com no es vray alló que deyem de aqueillas novax y 'l campanar: nevay com en tal ha tingut que desmentirho—y altres cosas per 'l sentí. Pon tre Pauhan! No sach alló que ara li ve la ferna! Puch se pensar la que ara se li prepara.

No, senyor Director, vaig parlar 'l altre dia ab lo meu oncle Gil, y de cap manera va vulguer dirme los motius que tingue per fer aqueilla retractació, pero el ve

Tal com quedaren los anti-socialistas en aquella discussió, no mes los ha faltat aquesta retirada de la Secció de Ciencias Politicas y Morals, pera acabar de quedar en ridícul.

Continúan los reformistas ensenyant los punys a la monarquia pel cas de que aviat no los cridi al poder, y fins en Lopez Dominguez diu a sos subordinats que si arxo de teniers arreconats se fa sistemàtic, que ls deixa en llibertat de fer lo que vulguin de son desenganyat monarquisme.

Aquets reformistas semblan aquell pobre que demanava caritat a la valenta.

—Una gracia de caritat per ser poder... diuhen a la monarquia.

—Deu vos ampari, contesta aquesta.

—Una gracia de caritat, tornan a insistir, ó sino.

—Qué.

—Res. Me n'aniré a demanar-me a un altra casa.

Y pregunta un periódich de Jaen:

«Hay por allí algún señor juez de instrucción que poseyendo la dignidad del cargo, que merece, rays a una cárcel y castigo por su propia mano a los presos para obtener declaraciones que le agraden?»

¡Ooooh! ¡la respectabilitat de la justicia!

Casi tots los polissons irlandesos han dimitit sos càrrecs per no contribuir a executar la llei de repressió contra Irlanda.

Vet aquí un patriotisme ben entés.

Y del qual a Espanya no se'n coneix ni la llavor.

Nostre estimat colega Acracia, revista sociològica que's publica a Barcelona, apareix desde lo passat Juliol ab 32 pàginas.

Aquesta revista, que comensá en Jener del any passat ab 8 pàginas, s'eleva en Jener de aquest any a 16 y avuy té l'augment indicat, es verdaderament notable, per ser la prova mes evident de l'altura intelectual a que han arribat los treballadors, puig, per treballadors escrita, tracta ls assumptos socials ab elevació perfectament científica.

Recomaném Acracia a nostres llegidors.

Se suscriu, Sant Olegari, 2, primer Preu, una pesseta trimestre.

EPIGRAMAS

Una bestia fatimera va dir a s'en Pere Trisat: —Vosté té 'l cel tanca, Pere, porque no va may a missa. Y ell desaguiguet replica: —Aixó vosté no ho sab cert, vingui a la església y veurá com hi tinch lo cel-obert.

Estava rebiant un dia per la rahó 'l senyor Pere, y en Pep derti no volia la rahó de cap manera. Y 'l senyor Pere digué: —Peru Pepet, per qué no...? —Perque si la té vosté, com vol que li dongui jo!

Explica sempre en Llerona que las bestias li fan po, mes ahí 'l vaig veure jo que havia agalat la mona.

J. MORET

—Qué tal lo collich, Matias? —E preguntava en Pep Brull. —E tres dies y quatre dies, que no m'he deca solucar 'l ull.

ROCH NAPRAT

Dissapte y diumenje últims fou la festa major de la Esgluga de Francofi, y en aquest poble, carli per excelencia, van reunirse alguns ex-cabecillas y molts carlinots dels que corrien per aquelles montanyas, tractant de quan podien tornarhi.

Peró al govern liberal que 'ns fa la guita.

Y al país pera aixafar lo cap a la bestia cançuda al moment que vulga revifar-se.

Pel convent de Santa Clara de Lleyda ha aparegut un fantasma.

Aixó serán laboras d' amor de sotana, que suposn acabaran malament.

Com conseqüencia de que A Santa Clara hi ha funcio.

«Qué dimonis tenian lo dimecres de la setmana passada un reverent y una senyora, que pel passieg de la Industria d' aquesta ciutat se passejavan contemplantse tan místicament que s' pogavan copes a las mans y reyan de tal modo que 'ls trauzents lletaván maliciosa riallera y envejavan al ensotament que ten be so las passava ab aquella coin de reverent».

Un tomo de Moral jesuítica regalo a qui 'nx donga la solució d' aquest piados geroglífich, que té totas las trassas de ser una molt gloriosa basanyia d' un ministre de la religio católica, apostólica y romana.

Un feligrés de Sabadell nos escriu estranyant que en la visita del bisbe a aquella ciutat hi hagüés un día que no 's confirmés pel públich y 's fes a porta secreta per algunas familias ricas que están en ánimo de pagar be la feyna.

Jo no sé de qué se estranyan aquestos baubs.

Cadascú de la seva industria es molt natural que procuri adinerar lo genero.

A Castellfollit de la Roca, poble de prop de Olot, hi ha un fabricant y un capellá que's han declarat en societad d' auxilis mutuos pera millor servir a Deu y omplirse be las butxaques.

Es lo cas que, mentres lo fabricant rebaixa 'ls jornals a sos treballadors no pagant més que 4 ó 6 pessetas de lo que 'n val 10 ó 12, y no vol dir may a com paga la feyna sino que en sent al dissapte paga als obrers lo que li dona la gana, lo reverent desde 'l peu del altar y del cubell del Esperit Sant alaba fins al cel a tan católic burges dihent que tothom hi vagi a demanar feyna y estiga ben content del que li donguin.

A cambi de tals favors, lo fabricant es lo primer d' afuixar quartos per la parroquia sempre que 'l reverent ne demana, havent donat ara de poch cent duros per certas obras que 's fan a la iglesia, pera donar aixís exemple d' afuixar la mosca als feligrésos.

Y pera acabar de rematar lo clau, lo día de la festa major va anarhi un frare d' Olot a predicar contra las associacions obreras.

Naturalment. Com que d' associarse 'ls obrers s' acabaria la gana al burges y al capellá, es natural que contra las associacions prediquin.

Ara qui té d' espavilar-se lo poble treballador, engangat a dida als que volen portarlo al cel a costa de la miseria en la terra.

No hi hauria cap feligrés de Vilanova que 'ns volgués explicar que va a fer un ex-cicari de la Geltrú anant cada uns dos mesets a visitar algunas de las sevas ex-feligrésas!

Perque jo no vull de cap manera suposar que 'l van tenir que treure d' allí per qüestions de donas, com diuhen alguns heretjes.

«Que dimoni tinch de pensar aixó, coixent com conech a las reverencias!»

Era 'l diumenje 24 de Juliol passat que dos navis se casavan a la iglesia de Sant Pere de Reus, y 'l capellá que va fer la cerimonia, des-

prés d' estar ben llest, va anarhen dret al nuvi, y li preguntá si anava fiert.

De la contesta del nuvi y de la recontesta del capellá voldriam parlar-ne a nostres llegidors, mes ho suprimim perque estém segurs que 'l fiscal hi tindria que dir.

Y nosaltres volém estalviarli feyna, malgrat sa talaya de denunciarnos.

De nostre apreciat company on Jesucrist El Cencerro son los següents versets, que be valen la pena de que 'ls conegan los piadosos llegidors de LA TRAMONTANA:

«Cuando estaba el hijo de Anacleto cuando vió entre el follán un nicho raro y echándose a la cara la escopeta, le dejó muerto del primer disparo. —He muerto un jabalí—con alegría el cazador decía; pero vió al acercarse ¡oh desventura! que había espanturado a un señor cura. —Efecto de haber tanta devoción que no pudiesen ser racionales».

CANTARELLAS

Tan pare prou vol saber porque es que ab tu no 'm caso, si all' he ab una canó, nieta, jo 'n sé un romano.

No es que 'm casí perque ets guapa ni perque tinguis diners; sola me casó ab tu, nieta, perque sogra no tindré.

«Una noya es per un rey» diuhen que diu un refran; donchs noya, si jo ab tu 'm caso, com rey m' haurás de traer.

J. PRATS N.

XARADA

Al Circo vengí anar aquest any per Carnaval, y una ab traje de total tres sevas prima 'm va dar. Un ha dit que la era vellí vaig notar que la senyia, y al seure que ab mi venia, vaig dir: dos es hu tres peli.

J. STARAMA

TRENCA-CLOSCAS

A REIX!

Combinar aquestas lletres de manera que donguin la nom d' un carrer de Barcelona.

D. BARTINA

GEROGLIFICH

M
PII
Setembre
PA LLET
I

J. MORET

SOLUCIONS

A LAS CANTARELLAS DEL NUMERO PASADO

XARADA: — MAL-GR LOGOGRAFICO NUMERICO: MARIANA, REMIRA, MARIA, ANA, ANA, MI, M. GEROGLIFICO: — QUI SEU DECLARADA.

Barcelona.—Tipografía LA ACADEMIA, Ronda de la Universitat, 6

LA REVOLUCIÓ

poema en tres cants

original de

J. LLUNAS

Folleto de 32 planas, ilustrat per lo distingit dibuixant Manel Moliné, elegantment imprés en paper satinat y ab una magnífica cuberta de color.

Preu DOS rals

Se ven a Barcelona en los kioscos de la Rambla y a fora en casa dels corresponals de LA TRAMONTANA.—Enviant directament l' import a nostra Administració, també 's remetien exemplars sueltos pel correu.